

NME-zine

Tweemaandelijks e-nieuwsbrief over Natuur- en Milieueducatie nr. 6, februari 2004

● [NME-webstek](#) ● [schrijf je in](#) ● [archief](#) ● [schrijf je uit](#) ● [printversie](#) ● [contact](#)

In dit NME-zine

1. **Nieuwe sites:** De sites van de Cel NME&I, De Helix en De Vroente in het nieuw
2. **Milieuzorg op maat:** interne milieuzorg voor sociaal-culturele verenigingen
3. **Miljeugdhuus:** jeugdhuisen worden duurzamer
4. **Logodeadlines:** parcours nieuwe MOS-logo's
5. **Enneemmee:**

- 5.1 **NME-aanbod:** nieuwe NME-producten
- 5.2 **NME-agenda:** NME-activiteiten in februari, maart 2004 en volgende
- 5.3 **NME-links**

1. Nieuwe sites

Zowel de Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie, het Natuur- en Milieueducatief Centrum **De Helix** als het Natuureducatief Centrum **De Vroente** steken in een nieuwe website.

De honingraatstructuur op de startpagina van de webstek www.milieueducatie.be telt nog zeven raatjes: 'NME-beleid', 'Informatie', 'Educatie', 'Vlaams Overlegplatform', 'Contact' en links met de webstekken van 'NMEC De Helix' en 'NEC De Vroente'.

Onderaan de startpagina vind je het aanbod van de Cel per doelgroep: 'Onderwijs & NME', 'Jeugd & NME', 'Volwassenen & NME'.

Je kan de portaalsite NME-Vlaanderen ook raadplegen via de honingraatbanner op de vernieuwde **MINA-site** van AMINAL.

2. Milieuzorg op maat

NME voor volwassenen

➔ In het meerjarenplan van het project 'Niet voor groentjes. NME voor volwassenen' vind je **elf concrete acties** die de Cel NME&I de komende vier jaar wil realiseren. Na een periode van overleg en inspraak keurden NME-actoren en vertegenwoordigers van sociaal-culturele verenigingen het **meerjarenplan** goed.

Zijn er acties waaraan je wil meewerken? Heb je bruikbare ideeën bij bepaalde acties of interessante informatie die in het meerjarenplan past? Neem contact op met Muriel Geldhof van de Cel NME&I.

➔ Bij de voorbereiding van het meerjarenplan toonden de sociaal-culturele organisaties grote interesse voor interne milieuzorg. De uitwerking van een **intern milieuzorgsysteem op maat van de doelgroep** groeide dan ook uit tot een belangrijk actiepoint. Daarom inventariseert de Cel NME&I handige tips uit bestaande milieuzorgsystemen, inspirerende methodieken en praktijkvoorbeelden. Heeft je organisatie ervaring met interne milieuzorg, heb je efficiënte, ludieke of originele ideeën om milieuzorg in een organisatie in te voeren

of wil je aan het ontwerp van een milieuzorgsysteem voor sociaal-culturele organisaties meewerken? Laat van je horen.

Je vindt alles op www.milieueducatie.be onder doelgroep 'NME & Volwassenen.'

Cel NME&I, NME & Volwassenen, Muriel Geldhof,
tel. 02 553 80 70,
muriel.geldhof@lin.vlaanderen.be

3. Miljeughuis

Jeugd en NME

'Jeugdhuisen doen het duurzaam' is een nieuw project in het actiegebied 'Milieuzorg in jeugdinfrastructuur' van de werking Jeugd, Ruimte, Omgeving en Milieu (JEROM). Het loopt van januari 2004 tot september 2005.

In een eerste fase maakt Ecolife een **duurzaamheidsscan van een zestigtal jeugdhuisen** over hun energie- en waterverbruik en de manier waarop ze met afval, geluid en mobiliteit omspringen. Zowel de verantwoordelijken van de jeugdhuisen als hun leden worden hierover bevraagd. Zo krijgt Ecolife zicht op de duurzaamheid van die jeugdhuisen. Aan de andere kant komen de jeugdhuisen te weten hoe milieuvriendelijk hun werking is.

In het tweede deel van het project **begeleidt Ecolife een vijftien tot twintig pilootjeugdhuisen intensiever**. Een stapsgewijze aanpak zorgt ervoor dat de leden van het jeugdhuis zelf aan hun milieugedrag kunnen werken. Milieuvriendelijke maatregelen kunnen ook de jeugdhuis kas spekken en dat is mooi meegenomen.

JEROM volgt de resultaten en de evolutie van het project op de voet. De deelnemende jeugdhuisen kunnen hun ervaringen uitwisselen, Ecolife bundelt ze. Daarmee kunnen ook andere jeugdhuisen na afloop van het project aan de slag.

Het project spiegelt zich aan de Ecoteamwerking die Ecolife eerder voor gezinnen en bedrijven ontwikkelde. Door de combinatie van creativiteit, samenwerking, enthousiasme en milieuresultaten worden nu ook jeugdhuisen duurzamer.

Kijk op www.milieueducatie.be onder doelgroep 'Jeugd & NME'.

Cel NME&I, JEROM, Francis Van den Noortgaete,
tel. 02 553 82 30,
francis.vandennoortgaete@lin.vlaanderen.be

4. Logodeadlines

Milieuzorg Op School

De scholen die zich in ruil voor hun milieuprestaties kandidaat stelden voor een MOS-logo bereiden stilaan hun rapporten voor. Kandidaten voor het tweede of derde luik van het logo tonen in hun rapport aan hoe ze zijn omgesprongen met de aandachtspunten die ze vorig jaar van de logocommissie meekregen. Van elke kandidaat-logoschool stelt de provinciale MOS-begeleider een begeleidersdossier op. Aan de hand daarvan beslist de logocommissie (logo 1 en 2: provinciaal - logo 3: Vlaams gewest) of de school het logo verdient.

➔ Basisonderwijs

De kandidaat-logoscholen sturen vóór **15 mei 2004** de volgende

documenten naar hun provinciale begeleider:

1. een kopie van het uitgevoerde actieplan;
2. een beschrijving van de (organisatorische) MOS-werking van de school;
3. een aangekruiste indicatorenlijst;
4. enkele bijlagen: foto's, artikels.... die de vooruitgang van milieuzorg in de school aantonen.

Meer informatie hierover vind je in de nieuwe 'Toelichtingsbrochure'.

➔ **Secundair onderwijs**

De kandidaat-logoscholen sturen Rapport 2 (logboek, dossier met bewijsmateriaal en zelfevaluatie) vóór **15 mei 2004** naar hun provinciale begeleider. Rapport 2 bestaat uit:

1. logboek: een *procesboek* met het relaas van de MOS-werking van het hele schooljaar, getoetst aan de logocriteria;
2. een dossier met bewijsmateriaal;
3. een zelfevaluatie over de sterktes, zwaktes, kansen van en bedreigingen voor het milieuproject.

Uitleg over de verwachte inhoud van dit Rapport vind je in de handleiding 'Wij zijn van het milieu' (p. 29-31).

MOS-coördinatie,
tel. 02 553 80 73 of 02 553 82 03,
mos@lin.vlaanderen.be

5. Enneemmee

➤ **5.1. NME-aanbod**

Beneluxconferenties Nederland-België

De **17de** NME-Beneluxconferentie heeft plaats op 21, 22 en 23 april 2004 in Nederland. Het centrale thema is '**NME in de stedelijke omgeving**, een bijdrage aan leefbaarheid, duurzaamheid en participatie'.

Meer informatie over de inhoud van de conferentie vind je op www.milieueducatie.be en kijk dan onder 'Internationaal'.

Praktische informatie over kostprijs en inschrijvingen is er voorlopig nog niet. De recentste gegevens vind je op de website.

De **18de** NME-Beneluxconferentie heeft plaats in het congrescentrum Bremberg in Haasrode bij Leuven op 30 november, 1 en 2 december 2004. Deze conferentie wil **methodieken** en **strategieën** aanreiken om de **doelgroep 'volwassenen'** beter te bereiken of hen meer bij milieuprojecten te betrekken. Meer informatie hierover in het volgende NME-zine.

NME professioneel

Op 17, 18 en 19 maart 2004 heeft voor de derde keer de cursus '**Duurzaam leren voor natuur en milieu**' in

Blankenberge plaats. Die cursus geeft aan elke NME-medewerker een stevige basis.

Info en inschrijvingen: www.milieueducatie.be kijk onder 'vorming'.

NME-beurs

Op zoek naar ideeën om natuur- en milieueducatie in de klas te brengen? De tentoonstelling '**NME doe er iets mee**' geeft leerkrachten de kans het educatief materiaal van de Vlaamse overheid (Aminal) en overheidsinstellingen (OVAM, Vlaamse Milieumaatschappij, Vlaamse Landmaatschappij ...) uit te testen.

'**NME doe er iets mee**' loopt in februari 2004 in het NME-centrum De Helix in Grimminge en in november 2004 in het NE-centrum De Vroente in Kalmthout. Meer informatie op de webstekken van beide centra www.dehelix.be; www.devroente.be

*De Vroente, Putsesteenweg 129, 2920 Kalmthout,
tel. 03 620 18 30*

*De Helix, Hoogvorst 2, 9506 Grimminge (Geraardsbergen),
tel. 054 31 79 50*

Ondertussen in De Vroente

➡ De Vroente geeft kunstenaars de kans om gedurende een maand hun werken gratis tentoon te stellen. Die hebben - in ruime zin - met de natuur te maken. Bezoekers aan De Vroente maakten al meermaals kennis met **schilderijen, beeldhouwwerken** en **natuurfoto's** van diverse kunstenaars.

➡ De **bijscholing** 'Zintuigenwandeling' (met zintuigentas), 'Konijnenpad' en 'Konijnen op het spoor' van woensdag 18 februari zetten leerkrachten basisonderwijs ertoe aan om zelf deze programma's met hun leerlingen uit te voeren.

➡ Op de **tentoonstelling 'Opsporing verzocht'** vind je naast pootafdrukken uitwerpselen, nesten, vraat-, geur- en wroetsporen. Na je bezoek aan de tentoonstelling kijk je op een volgende heidewandeling beter om je heen en ontdek je de verschillende sporen zelf.

Van 31 januari tot en met 29 augustus 2004, van 9 tot 17u. (weekdagen) of 14 tot 17u. (weekend).

NEC De Vroente, Putsesteenweg 129, 2920 Kalmthout,
tel. 03 620 18 30,

devroente@lin.vlaanderen.be

<http://www.devroente.be>

Ondertussen in De Helix

Voor de komende maanden plant De Helix

➔ **vormingen:**

- **workshops** ecologische voetafdruk (3de graad, 10/3), Bos in geuren en kleuren, lenteversie (1ste graad, 21/4), Prikkelende natuur, lenteversie (2de graad, 21/4), Beestig natuurspad (kleuters, 5/5), Kriebelbeesten (2de en 3de graad, 5/5) voor het **basisonderwijs**. Water in de wereld (1ste en 2de graad, 11/2), workshops ecologische voetafdruk (10/3), Biologisch wateronderzoek (1ste graad, 21/4), Veldwerk bos (2de graad, 21/4), Chemisch en biologisch wateronderzoek (2de graad, 5/5) voor het **secundair onderwijs**. Voor leerkrachten, natuurgidsen, NME'ers, telkens op woensdag van 13.30 tot 17u.

- **'Kinderen buiten ...'** een praktijkgerichte cursus natuurbeleving op maat van kinderen. Voor natuurgidsen, leerkrachten, NME'ers en natuurouders op donderdagen 4, 11, 18, 25 maart en 1 april van 9.30 tot 16u.

- een **vervolmakingscursus bos en bosbeheer** met innoverende didactische methodieken voor ervaren natuurgidsen op dinsdagen van 3 februari tot 4 mei (niet tijdens schoolvakanties) van 9.30 tot 16.30u.

- de **studienamiddag Ecologische voetafdruk** met keuze uit de workshops 'Aardige voeten (spel voor 3de graad SO en volwassenen), 'De wereld is geen koopwaar' (spel voor 3de graad basisonderwijs), 'Ecologische Voetafdruk voor gezinnen'. Voor milieu- en duurzaamheidsambtenaren, NME-werkers en leerkrachten op woensdag 10 maart van 13 tot 17u.

➔ de **tentoonstelling 'Amai mijn voeten!'** met leuke weetjes, duidelijke informatie en toffe doe-dingen die je in een vingerknip een andere kijk op duurzame ontwikkeling geven. Tijdens de werkuren en op zondagnamiddag.

➔ **avond- en zondagactiviteiten** in het kader van 'Aardige voeten' (spel, tentoonstelling, berekenen eigen ecologische voetafdruk). Voor verenigingen en groepen na reservatie, 's avonds en op zondagen 14, 21 en 28 maart.

➔ een **Ecologische beurs** voor iedereen. Zondag 7 maart, 13 tot 17u.

➔ De **wandelingen** 'Op muziek van de natuur' (29/2) en 'Het bos in bloei' (28/3 en 18/4). Telkens van 14 tot 17u.

NMEC De Helix, Hoogvorst 2, 9502 Grimminge-
Geraardsbergen, tel. 054 31 79 50, www.dehelix.be

Open: ma-vrij 8.30-16.30u. en zo 29/2, 7/3, 14/3, 21/3,
28/3 van 14 tot 17u.

MOS voor leerkrachten

Tijdens de voorstelling van het project MOS voor de basisschool maken de deelnemers kennis met **maatregelen** en **acties** waaraan iedereen kan meewerken om **de school milieuvriendelijker** te maken. De verschillende themabundels (afvalpreventie, water en verkeer) worden interactief voorgesteld. Die omvatten een overzicht van geselecteerd educatief lesmateriaal, gekoppeld aan eindtermen en ontwikkelingsdoelen én een lijst van de verschillende MOS-schakels.

De voorstelling heeft plaats op woensdag 2 juni in De Vroente (Kalmthout) en op 4 juni in De Helix (Grimminge).

Info en inschrijvingen: www.milieueducatie.be kijk onder 'vorming'.

Opgefriste NME-indicatoren

De nieuwe versie van de brochure 'NME-kwaliteitsindicatoren' geeft materiaalontwikkelaars en -gebruikers, vormingswerkers en leerkrachten een praktisch inzicht in de belangrijke uitgangspunten van NME.

Ze **helpt je doelgericht NME-producten of -projecten te kiezen**, rekening houdend met doel, doelgroep en omstandigheden.

Deze nieuwe versie kan je als een pdf-document downloaden.

Je vindt ze in de honingraat van de startpagina van www.milieueducatie.be onder 'informatie' binnen de honingraat.

West-Vlaamse natuur

De brochure 'Onthaal in de West-Vlaamse natuur' geeft een overzicht van de bezoekerscentra, kinderboerderijen en educatieve tuinen in West-Vlaanderen. Al die centra informeren de bezoekers over de natuur en de mogelijkheden om die te ontdekken. In de brochure vind je **van elke locatie een korte beschrijving** van de omgeving en accommodatie, het aanbod, de openingstijden en de toegangsprijzen. Je vraagt de gratis brochure aan bij de Dienst Natuur- en Milieueducatie van de provincie West-Vlaanderen:

nme@west-vlaanderen.be
tel. 050 40 32 51.

> 5.2. NME-agenda

Een **uitgebreide NME-agenda** van februari en maart

2004 en de volgende maanden vind je op:

www.milieueducatie.be

Daarin onder andere

Activiteiten: Dynamo²-infodagen (Hasselt 2/3, Brussel 3/3, Torhout 4/3); ZAPPA of Zwerfvuil Actie voor een Provere Provincie Antwerpen (6-7/3); Dag van de Technologie (14/3); Dag van de Bewuste Consument (15/3); Boomplantdag (21/3); Wereldwaterdag (22/3) ...

Studiedagen: Studiedagen MOS Antwerpen (18/2); en Vlaams-Brabant (15/3); Graasbeheer, een wondermiddel? (KULAK Kortrijk 6/3); Studiedag bewust consumeren secundair (PIME Lier 10/3) ...

Tentoonstellingen: 'Gal spuwt' markante milieugebeurtenissen (Antwerpen tot 28/2); 'Insecten in de schijnwerpers' (Turnhout tot 31/8); Fatal Attraction: dieren op vrijersvoeten' (Brussel tot 18/4); 'Zonne-energie' (Zwalm tot 30/9); 'Olympische spelen bij de dieren' (Brussel vanaf april); 'Met Kuifje naar Planckendael' (Muizen vanaf april); 'Earth Explorer Center' (Oostende vanaf april) ...

➤ 5.3. NME-links

www.milieueducatie.be

Portaalsite met een ruim aanbod aan internetadressen. De opsplitsing in categorieën maakt zoeken op het web nog eenvoudiger.

NME-zine is de tweemaandelijks e-nieuwsbrief van de Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie (Cel NME&I).

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel, tel. 02 553 80 71, fax 02 553 80 25, nme@lin.vlaanderen.be <http://www.milieueducatie.be>

Redactie: Viviane Cleeren, Eric Craenhals, Tim Joye, Ilse Rottiers, Jan Van den Bossche, Hilde Van Lancker, Katrien Van Poeck

Eindredactie: Jan Van den Bossche

Opmaak: Tim Joye

V.U.: J.P. Heirman, directeur-generaal, administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL)

- Reactie op dit NME-zine? nme@lin.vlaanderen.be
- Kent u nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine.
- Het volgende NME-zine verschijnt **eind maart 2004.**

De Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie (Cel NME&I) stimuleert netwerkvorming in de natuur- en milieueducatieve sector en sensibiliseert het brede publiek voor actuele milieuproblemen. Ze doet hiervoor beleidsvoorbereidend werk, moedigt wetenschappelijk

onderzoek en professionalisering aan en werkt voor doelgroepen vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties uit.

Het NME-zine informeert je tweemaandelijks over de evoluties van de natuur- en milieueducatie in Vlaanderen.

NME-zine - nr. 6, februari 2004